

מנהיגי חינוך יקרים,

פרשתנו פותחת בפסוק (בראשית כג א): "ויהיו חיי שרה מאה שנה ועשרים ושבע שנים שני חיי שרה". וכתב רש"י שהמילה "שנה" שחזרה ונשנתה מלמדת ש"בת ק' כבת כ' לחטא... ובת כ' כבת ז' ליופי". והחזרה "שני חיי שרה" מלמד ש"כלן שווין לטובה". לפי פירוש רש"י הפסוק לא משמיע לנו רק את גילה ושנות חייה אלא מלמד על איכותן. שרה אימנו זכתה למעלות הטובות שבכל גיל במהלך כל שנות חייה.

הרב זוין זצ"ל מבאר שכעת מתפרש הפירוט של שנותיה למפרע. מאה השנים האחרונות שוות לעשרים השנים שקדמו להן וכן לשבע הראשונות. הרב זוין ביקש ליישב את הקושי שמתקשים בפירוש רש"י, איך אפשר לומר שכל שנותיה היו שווין לטובה הלא התגלגלה מצרה לצרה – עקרות, רעב, גלות ושבי?! אלא שבמבט לאחור-הכול היה שווה, והכל לטובה- לצורך הצבת היסודות של האומה. מעלתה וייחודה של שרה שידעה מראש להתייחס לכל המאורעות שעברו עליה בעין טובה ואמרה "כל מה שה' עושה הכל הוא לטובה". אצל שרה כבר כאשר המאורעות התרחשו החשיבה הכל לטובה ובודאי גם במבט לאחור חשבה כך. רמז למעלתה זו ניתן ללמוד מהמילה "ויהיו" הנקראת בשווה קדימה ואחורה.

חותם את הרעיון הזה, הדיוק של הרש"ר הירש: אחרי הכל, כל החיים האלו וכל המהלך הזה, אינו 'חיי שרה' אלא 'שני חיי שרה'. כלומר קטע מתוך חייה. החיים, כך אנחנו מאמינים הם מסע ארוך אף מעבר לשנות חיי האדם והם מחוברים לנצח אין סופי. לאור טובנה זאת נוכל ללמוד פירוש מחודש בסיפור שמובא במדרש לפרשתנו (בראשית רבה נח ג):

"רבי עקיבא היה יושב ודורש והצבור מתנמנם בקש לעוררן אמר מה ראתה אסתר שתמלוך על שבע ועשרים ומאה מדינה אלא תבוא אסתר שהייתה בת בתה של שרה שחיתה ק' וז' ותמלוך על ק' וז' מדינות". כשהמורה המלמד מבחין שהתלמידים לא איתו, החומר הנלמד אינו מספיק אטרקטיבי והם נרדמים הוא צריך לשלב אמירה מקפיצה ומתמיהה ומעוררת חשיבה, ולכן ר' עקיבא שהיה דורש בכתרי אותיות שהם סודות ועניינים עמוקים הרמוזים בתגים של האותיות עובר לעולם המספרים ומשווה בין אסתר לשרה זקנתה שהמספר מאה עשרים ושבע מופיע אצל שתיהן, ומבקש למצוא מה הקשר וההשוואה ביניהם. אפשר לומר שגילה את סוד כוחה של אסתר לבוא לחצר הפנימית אל המלך אחשוורוש שמלך על מאה עשרים ושבע מדינות בתקוה שאכן יושיט לה את שרביט המלכות ולא יגזר עליה למות. היא למדה משרה שגם בשעת הצרה יש להאמין שהכול לטובה ורק טובה תצא לנו מזה.

בספר "אסופת מערכות" הרב גולדויכט זצ"ל מבאר באופן אחר ועמוק. הנימנום נובע משיגרה מתישה הנגרמת משליטת הגוף החומרי המשכח ומעמעם את ההתחדשות. ר' עקיבא לימד את תלמידיו איך ניתן להתגבר ולהתעורר, ולמד זאת מההשוואה בין אסתר לשרה. אסתר זוכה למלכות אך עיקרה של מלכות תלוי בשילטון עצמי פנימי של הרוח על הגוף. אסתר אימצה דרך זו שאותה למדה משרה. מאה עשרים ושבע שנות חייה של שרה שווים לטובה כי כל חייה צעדה רק קדימה מתוך התחדשות ורעננות שתדמת ההרגל והשיגרה נידחים מפניה. לצורך כך יש להשליט את כוחות הנפש על כל המערכות הגופניות ולרתום אותן לעבודה הרוחנית. זוהי בחינת מלכות שהייתה בשרה והיותה דגם לאסתר שהלכה בדרכה ושאבה ממנה את כוחות המלכות הפנימית

אשר איפשרה לה למלוך בפועל על מאה עשרים ושבע מדינות.
גם אנו נדרשים להתחדש וללמוד מתוך רעננות . כולנו נדרשים לפתח את כוחות הנפש שלנו, לרתום את הגוף וכוחותיו ללימוד בחיות ובשמחה ומתוך כך להקרין על תלמידנו ולסייע להם ללמוד מתוך שמחה ורעננות בתקופה לא שגרתית.

שבת מברכים שלום

שושנה נגר